

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2832/21
22.5.2024. године
Београд

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, председника већа, Драгане Марчетић и Сање Пејовић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник адвокат Драган Милошевић из Ковачице, Масарикова 65, против туженог ББ из ..., са боравиштем у ..., ..., кога заступа пуномоћник адвокат Слободан Алексић из Ковачице, ЈНА 65, ради редукције завештања, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву, Судска јединица у Ковачици П 1257/18 од 23.11.2020. године, у седници одржаној 22.05.2024. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву, Судска јединица у Ковачици П 1257/18 од 23.11.2020. године, у ставу првом изреке тако што се одбија, као неоснован, тужбени захтев тужиље АА из ..., да се утврди да је оставилац ВВ, бив. из ..., писменим тестаментом-завештањем пред сведоцима, проглашеним на записнику код јавног бележника ... из Алибунара, УПП: 266-2017 од 15.03.2018. године, повредио право на нужни део тужиље АА јер је своју имовину обухваћену овим завештањем оставио у наслеђе туженом ББ из ...; да се изврши редукција наведеног тестаamenta – завештања пред сведоцима тако што би се утврдило да је тужиља АА из ... сувласник са 1/4 удела на непокретностима уписаним у листу непокретности ... КО ..., бр. Парцеле ..., земљиште под зградом-објектом у површини од 36 м2, земљиште уз зграду-објекат у површини од 0,5 ари и 00 м2, њива друге класе у површини од 0,8 ари и 94 м2, укупно 14 ари и 30 м2, са породичном стамбеном зградом у површини од 36 м2, саграђене на парцели ..., која се налази у улици ..., бр. Парцеле ..., земљиште под зградом-објектом у површини од 71 м2, земљиште уз зграду, објекат површине 0,5 ари и 00 м2, њива друге класе у површини од 0,8 ари и 59 м2, укупно 14 ари и 30 м2, са породичном стамбеном зградом у површини од 71 м2, саграђена на парцели ..., која се налази у улици ..., бр. Парцеле ..., земљиште под зградом-објектом у површини од 96 м2, земљиште уз зграду-објекат у површини од 0,5 ари и 00 м2, њива друге класе, у површини од 0,8 ари и 50 м2, укупно 14 ари и 46 м2, са породичном стамбеном зградом у површини од 96 м2, саграђеној на парцели ... која се налази у улици ..., бр. Парцеле ..., њива друге класе у површини од 14 ари и 46 м2, све укупно: 57 ари и 52 м2, по основу права на нужни део, као стварног права иза смрти супруга ВВ бив. Из ..., те којом би се

обавезао тужени ББ из ... да призна тужиљи право сувласништва и заједничког коришћења на основу права на нужни део на горе наведеним непокретностима, те да дозволи и трпи да се тужиља у катастарским и другим јавним књигама у којима се ове непокретности уписане укњижи са правом сувласништва и заједничког коришћења на непокретностима, без његовог даљег питања и посебног одобрења, а на основу ове пресуде и да се изврши редукација наведеног писменог тестамент-завештања пред сведоцима, тако што би се утврдило да је тужиља АА из ... сувласник на 1/4 идеалних делова на следећим покретним стварима и девизним новчаним средствима:

1. путничко возило марке “Saab” регистарске ознаке ...,
2. аутоприколица марке “Тики” регистарске ознаке ...,
3. путничко возило “Audi A4” регистарске ознаке ...,
4. чивилук са ципеларником,
5. кесе “Кирби” 6 комада,
6. веш машина “Горење”,
7. комплетну санитарију (бојлер, туш када, ВЦ шоља два комада, лавабо два комада, огледало и електрични радијатор),
8. кофер црни два комада,
9. горњи део регала браон боје,
10. брачни кревет,
11. регал браон боје,
12. гардеробер,
13. висећу куњиху беле боје са судопером,
14. машину за судове “Горење”,
15. електрични шпорет “Кончар”,
16. фрижидер са замрзивачем “Горење”,
17. микроталасну пећ “Whirlpool”,
18. тостер,
19. трпезаријски сто овални, са шест столица дрвени,
20. двосед, пругасти тапацир,
21. камин “Алфа плам”,
22. зидни сат, кварцни,
23. тепих плаве боје,
24. тепих браон боје,
25. тросед са две фотелје од црвене боје,
26. сточић са мермерном плочом,
27. кревет на расклапање са металним белим рамом,
28. сто за компјутер, бели,
29. ТВ апарат “LED Sony”,
30. мермерни сточић, беле боје,
31. стојећу лампу, беле боје,
32. сточић-постоље са црвеним врхом,
33. музичку линију “Kenwood” са три већа и три мања звучника,
34. фрижидер мали “Горење”,
35. вагу собну,
36. даску за пеглање,
37. пеглу “Bosch”,
38. слику “Мозаик”, мотив голубови на појилу,

39. три гарнишле мање са драперијама,
40. аспиратор “Горење”,
41. убудну тестеру “Girchel”,
42. бушилица “Bosch” са бургијама,
43. тестеру ручну,
44. циркулар мали,
45. кутију са бушилицом и калупима за велике зидне рупе,
46. лутке за ограду степеништа, 24 мале и 4 велике,
47. комплет шерпе од росфраја, 12 делова,
48. две земљане посуде са поклопцем,
49. мали LCD телевизор марке “Philips”,
50. касетофон велики марке “Hitachi”,
51. монитор за компјутер “Lenovo” 32 cm,
52. убудну тестеру,
53. два циркулара,
54. лап-топ “ Toshiba”,
55. звучнике са даљинским за кола,
56. колица зидарска зелена,
57. бицикл црвени са корпом,
58. усисивач црни,
59. тример за траву, жуте боје,
60. самоходну косачицу за траву “Power Twhink 140cc” црне боје,
61. мердевине на склапање, алуминијумске 3,5 метара,
62. мердевине алуминијумске кућне,
63. пуромат плави,
64. помоћни кревет,
65. тепих, нов, умотан, шарени,
66. ауто фрижидер црне боје,
67. кутија са шрафцигерима,
68. кућиште за компјутер,
69. 14 паковања кеса за Кирби,
70. “Black & Decker” циркулар,
71. маказе за шпалир и грање, два комада,
72. прскалицу за воће 10 литара, жуту пластичну,
73. пумпу за наводњавање са електромотором,
74. бетонске плоче за двориште, око 1,5 м2,
75. греде и даске,
76. кутију са шрафовима,
77. циркулар мали,
78. шпорет “Смедеревац”,
79. две бушилице “Womax”,
80. тример за траву,
81. котур продужни кабл, мањи,
82. стегу малу металну, ручну,
83. дизалицу за кола, црвене боје,
84. тепих браон боје,
85. бушилице разне, 4 комада,
86. “Кирби” усисивач,

87. уљани радијатор,
88. штампач “Erson”,
89. фењер на гас, црне боје,
90. бургије разне,
91. мини линија “Kenwood” са звучницима,
92. две кутије пластичне са преградама за шрафове,
93. усисивач црни,
94. апарат за сечење плочица,
95. “Black & Decker” бушилица,
96. нивелатор са постољем (вагрес)
97. стега ручна,
98. брусилица,
99. два комплета гедора,
100. шпорет на чврсто гориво,
101. мотокултиваор ВТБ 900 ЕКО са фрезом жуте боје,
102. косилица за траву “Расан” са корпом,
103. веш машина “Bosch”,
104. тример за траву, мали црвени,
105. секире два комада,
106. циркулар ручни плави стерн,
107. поцинкована жица, на катуру око 30 килограма, 0,5 мм,
108. девизна новчана средства у ... на име завештаоца, пок. ВВ код Swed bank, бр. Рачуна ..., по основу права на нужни део иза смрти супруга ВВ, те да се обавезује тужени ББ из ..., са боравиштем у ..., да призна тужиљи право сувласништва и заједничког коришћења свих покретних ствари по основу права на нужни део, а на стварима које су набројане.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Панчеву, Судска јединица у Ковачици П 1257/18 од 23.11.2020. године, тако што се обавезује тужиља АА из ..., да туженом ББ из ..., са боравиштем у ..., на име трошкова парничног поступка плати износ од 81.450,00 динара, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П 1257/18 од 23.11.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је утврђено да је оставилац ВВ бивши из ... писменим тестаментом, завештањем пред сведоцима, проглашеним на записнику код јавног бележника ... из Алибунара УПП: 266-2017 од 15.03.2018. године повредио право на нужни део тужиље јер је своју имовину обухваћену овим завештањем оставио у наслеђе туженом, па је извршена редукција наведеног тестамент-завештања пред сведоцима тако што је утврђено да је тужиља сувласник са 1/4 удела на имовини непокретној и покретној имовини, ближе описаној у изреци пресуде, што је тужени обавезан да призна и трпи и да дозволи да се тужиља у катастарским и другим јавним књигама укњижи са правом сувласништва и заједничког коришћења, као и да призна тужиљи право сувласништва и заједничког коришћења свих покретних ствари по основу права на нужни део.

Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи исплати трошкове парничног поступка у износу од 100.800,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у целости из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Сл. гласник РС”, бр. 72/11 са свим каснијим изменама и допунама), другостепени суд је оценио да је жалба туженог основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд као другостепени, пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка.

Према утврђеном стању, тужиља је супруга, а тужени син сада покојног ВВ, бив. из ..., иза ког је пред јавним бележником ... из Алибунара 15.03.2018. године проглашен писмени тестамент – завештање пред сведоцима оставиоца, под УПП 266-2017.

Предметним завештањем, оставилац је располагао целокупном својом имовином у корист свог сина, овде туженог ББ из ..., па како тужиља, као преостали законски наследник, није признала пуноважност завештања, јавни бележник ... из Алибунара је, својим решењем УПП 266-2017 102565/17 од 27.03.2018. године, упутио на парницу наследну учесницу АА из ... и прекинуо поступак за расправљање заоставштине иза смрти пок. ВВ бив. Из ... Наведено решење потврђено је решењем Вишег суда у Панчеву Гж јб 7/18 од 19.06.2018.године. Поступајући по овом решењу, тужиља је покренула предметну парницу, али је у парници уместо ништавости завештања тражила да се утврди да је повређено њено право на нужни део и да се изврши редукција писменог тестамент-завештања пред сведоцима, које је саставио сада пок. ВВ и да се утврди њено право власништва на 1/4 заоставштине, коју чине непокретне ствари, као и покретне ствари које су биле предмет пописа урађеног 13.11.2017. године од стране јавног бележника ... из Алибунара у кућама оставиоца у ..., ..., ... и ..., а које су ближе побројане у изреци побијане одлуке.

Одлучујући о постављеном захтеву првостепени суд је закључио да је тужбени захтев основан, примењујући одредбе члана 30 став 1, члана 31 и члана 39 Закона о наслеђивању, с обзиром да тужени није спорио да тужиљи припада нужни наследни део у висини од 1/4 наслеђене заоставштине и то како на покретним, тако и на непокретним стварима које су биле предмет разматрања у оставинском поступку.

Апелациони суд налази да се овакав закључак првостепеног суда не може прихватити као правилан, имајући у виду да је првостепени суд на потпуно и правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право.

Наиме, одредбом члана 40 став 1 Закона о наслеђивању, прописано је да нужним наследницима припада део заоставштине којим оставилац није могао располагати и који се назива нужни део, док је ставом 2 истог члана прописано да нужни део

потوماка, усвојеника и његових потوماка и оставиочевог брачног друга је половина, а нужни део осталих нужних наследника трећина дела који би сваком од њих припао по законском реду наслеђивања.

Одредбом члана 42 овог Закона, прописано је да је нужни део повређен ако је вредност оставиочевих завештајних располагања и поклона учињених нужном наследнику или лицу уместо кога овај долази на наслеђе, мања од вредности наследниковог нужног дела, а одредбом члана 43 истог закона прописано је да нужном наследнику припада новчана противвредност нужног дела (облигационо право), а да на захтев нужног наследника суд може одлучити да овом припадне одређен део ствари и права који чине заоставштину (стварно право). Одредбом члана 48 овог Закона прописано је да се код утврђивања вредности заоставштине на основу које се израчунава нужни део најпре пописује и процењује целокупна имовина коју је оставилац имао у тренутку смрти, заједно са свим његовим завештајним располагањима, свим његовим потраживањима, па и оним према неком од наследника изузев очигледно ненаплативим. Другим ставом истог члана је прописано да од тако утврђене вредности одбија се износ оставиочевих дугова, као и износ трошкова пописа процене заоставштине и уобичајених трошкова његове сахране. Трећим ставом тог члана је прописано да се тако добијеном остатку додаје вредност свих поклона које је оставилац на ма који начин учинио неком од законских наследника, независно од тога ком наследном реду припадају и да ли могу да наследе, као и вредност поклона за које је оставилац наредио да се наследнику не урачунају у наследни део. Коначно, свему томе додаје се и вредност поклона које је оставилац у последњој години свог живота учинио онима који нису законски наследници.

Из цитираних законских одредби произлази да је право на нужни наследни део, пре свега облигационо-правног карактера, а да би дошло до преображаја права на нужни део у стварно-правни захтев битно је постојање одређених околности на страни нужног наследника. Ове околности се односе на постојање заједнице живота, личне и имовинске прилике нужног наследника и природу добара обухваћених завештањем, које околности нису испитиване, с обзиром на изостанак доказних предлога у том смислу, нити је тужила, као нужни наследник, на било који начин у овој парници оправдала стварно-правну природу свог захтева, а терет доказивања је сагласно одредбама чланова 7 став 2 и 228 ЗПП на тужили. Наиме, имајући у виду врсту добара која улазе у састав заоставштине, Апелациони суд сматра да се, у конкретном случају, а имајући у виду утврђено чињенично стање, нису стекли законски услови за утврђење нужног дела као стварног права.

Сагласно наведеном, а полазећи од законске претпоставке да нужни наследник има право на новчану противвредност нужног дела, односно да као ималац облигационог права у тренутку смрти оставиоца постаје само поверилац новчане противвредности, то захтев тужиле за утврђење њеног сувласничког удела на делу заоставштине пок. ВВ није основан.

С друге стране, тужила током првостепеног поступка није предлагала доказе на околност да је дошло до повреде њеног права на нужни део у смислу цитиране одредбе члана 42 Закона о наслеђивању. Наиме, да би ова околност била утврђена, било је неопходно утврдити да ли је било оставиочевих поклона учињених нужном наследнику

или лицу уместо кога овај долази на наслеђе и да ли је њихова вредност мања од вредности наследниковог нужног дела, те да није имао у виду ни евентуалне поклоне које је оставилац чинио тужилји као нужној наследници, а што је све било неопходно сагласно наведеним одредбама члана 42 и 48 Закона о наслеђивању.

Дакле, да би уопште била утврђена вредност заоставштине на основу које се израчунава нужни део, потребно је утврдити коју имовину је оставилац имао у тренутку смрти, заједно са свим његовим завештајним располагањима и свим његовим потраживањима, након чега се одузима износ оставиочевих дугова и износ трошкова пописа и процене заоставштине и уобичајених трошкова сахране, а тако добијеном остатку се додаје вредност свих поклона које је оставилац учинио неком од законских наследника, као и вредност поклона које је оставилац у последњој години живота учинио онима који нису законски наследници. Наведене околности првостепени суд није утврђивао, нити је тужилја предлагала доказе којима би доказала вредност заоставштине, па сагласно томе нити евентуалну повреду свог нужног наследног дела.

Приликом одлучивања, Апелациони суд је ценио жалбене наводе туженог да првостепени суд није надлежан за вођење поступка за утврђивање нужног дела, али је нашао да је без утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари, с обзиром да је тужилја утврђење права на нужни део тражила у односу на имовину која чини предмет заоставштине пок. ВВ, а имајући у виду његово завештајно располагање.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде, применом члана 394 тачка 4 ЗПП.

Преиначењем одлуке о главној ствари сагласно одредби члана 165 став 2 у вези са чланом 401 тачка 3 и члановима 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, преиначена је и одлука о трошковима првостепеног поступка садржана у ставу другом изреке побјане пресуде, тако што је туженом, као странци која је успела у овој правној ствари, признато право на накнаду трошкова и то за састав одговора на тужбу и једног образложеног поднеска у износу од по 9.000,00 динара, за приступ на четири одржана рочишта од 28.3.2019.године, 03.09.2019.године, 23.09.2020.године и 23.11.2020.године, у износу од по 10.500,00 динара, те на два неодржана рочишта од 16.01.2020.године и 10.06.2020.године, у износу од по 6.000,00 динара, све примено важеће АТ у време доношења првостепене пресуде, а имајући у виду оне радње које су биле потребне и неопходне ради вођења спора. Туженом припада и накнада трошкова на име таксе на одговор на тужбу у износу од 9.450,00 динара. Суд туженом није признао трошкове за састав још два поднеска, с обзиром да нису били неопходни за вођење парнице. Такође, туженом нису признати ни трошкови за заступање на једном рочишту које је одржано за попис заоставштине, с обзиром да то нису били трошкови парничног, већ оставинског поступка. Најзад, суд туженом није признао захтев за накнаду трошкова за заступање на одржаном рочишту од 30.10.2019.године и неодржаном рочишту од 19.3.2020.године, с обзиром да се ова рочишта, према стању у списима, нису одиграла.

**Председник већа-судија
Меланија Сантовац,ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић